

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereske déseben, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Vallvetve.

(A függetlenségi és 48-as párt értekezlete.)

Az orsz. függetlenségi és 48-as párt esütörtökön este 6 órakor a választások alkalmával követendő eljárás megállapítása ügyében népes értekezletet tartott.

Irányi Dániel elnök megnyitván az értekezletet, előadja, hogy midőn a 48-as párt felszólítja a függetlenségi pártot egy közös végrehajtó bizottság alakítására, a párt ezt határozottan elutasítja; de tudatta velük, hogy lépjenek be vissza. Irányi azt indítványozza, hogy addig ne határozzon a párt, a míg a 48-asok nem értesítik a függetlenségi kört hivatalosan.

Helpy szerint a függetlenségi pártnak különállása van. Ezért kompakt pártnak kell lennie. Az Ugronisták az által, hogy most ajánlkoznak a visszatérésre, belátják, hogy hibáztak akkor, midőn a pártszakadást csinálták. Ha ezt a kompromisszumot a 48-asok pártkörileg elfogadják, akkor kimondhatjuk, hogy visszafogadjuk őket. Ő végzetes lépésnek tartaná, ha a kör ki mondaná, hogy a 48-asokat vissza nem venné.

Pázmándy tudja, hogy egyes emberek bizonyos rezervákkal csatlakozni akartak a párthoz már több ízben. Annak köszöni a párt mai erejét, hogy sohasem taktikázott. E párt minden tisztességes embernek, ki a párt elveit vallja, nyitva áll. Senki kedvéért alkudozni nem lehet. Nem tartja helyesnek a kompromisszumot. Ha a program alapján bárki be akar jönni, bejöhethet. Ő a kompromisszumot nem fogadja el. — Polónyi legmelegebben óhajtja az egyesülést. A kompromisszumot nem tartja komolyának. De azt már csakugyan nevétségesnek tartja, hogy a párt Győry Elekkel értekezzen. A 48-as párttól hivatalos fele-

let nem jött. Majd ha jön, akkor majd tárgyalunk s válaszolunk.

Eötvös Károly egyetért azokkal, kik állítják, hogy e kompromisszumot nem tárgyalhatjuk. Ő óhajtja a 48-as párt egy részének tagjaival az egyesülést. A párt ma is csak azt mondhatja ki, hogy a párt programjának mindig tisztának kell lenni és a sarkalatos kérdésekben száz képviselő kedvéért sem lehet engedni. — Kiss Albert tekintettel arra, hogy a párt a vidéki elvtársakat kérte, hogy várjanak a szervezkedéssel a mai értekezlet határozatáig, kívánna határozatot hozni. Most az értekezlet az Irányi által bemutatott munkalapot tárgyalni nem akarja, a vidékiek pedig várják a jelszót. Ezért más irányban kell a vidéki elvtársakat megnyugtatni.

Herman Ottó osztja Kiss Albert nézetét. Mikor Ugronék távoztak, Eötvös azzal zárta be szavait: »Bármikor visszajönnék is, szívesen látjuk őket.« De értekezéseket velük nem tart megengedhetőnek.

Pap Elek szerint nem szabad zsákutcába jutnunk. Ma a közvélemény össze van zavarva. Ha most a közvélemény látja, hogy a párt Ugronék miatt nem határoz, ezt a rosszakarat felhasználja ellenünk. Ki kell jelentenünk, hogy vagyunk, a kik voltunk s leszünk, a kik vagyunk. Mi nekünk szervezkednünk kell, tekintet nélkül az ellenzéki pártokra.

Haviár Dániel szerint szintén fontos, hogy a disszidensek visszajöjjenek. De ma nem az a helyzet, a mi volt júliusban, midőn a 48-asok közeledtek e párthoz. Azóta más a helyzet. Azóta négy hónap mult el. Ezenkívül változott a helyzet az által is, hogy Ugron a delegációkban pártjának helyet követelt. Ez által ama párt még jobban eltávolodott a függetlenségi párttól. Ránk nézve e helyzetválto-

zás mérvadó. Ma Ugron-párt nincs. A mely párt négy hónap óta ily létezőt érdeklő tárgyban nem birt konferenciát tartani, az nem lehet párt. Szerinte a juliusi határozatot kell ismételni ma újra, hogy a párt örvend, ha ők az 1884-diki program alapján belépnek a pártkörbe.

Szalay Károly: a pártkonferenciának ma főleg a nemzeti párttal való együttműködés megállapítása a fő tárgya. Az Ugron párt-ról szólni sem kell, mert nem adtak életjelt magukról.

Az értekezlet elnök azon jelentését, hogy az Ugronisták még eddig választ nem adtak, tudomásul vette.

Ezután Irányi jelenti, hogy a nemzeti párt vezérével, Apponyi Alberttel értekezvén, hosszasan tanácskozott vele azok felett a módzatok felett, melyek alapján a két párt a jövő választások alkalmával egyöntetűleg küzdhetne a kormány ellen. 1887-ben a mérsékelt ellenzékkel szintén bizonyos egyezmény alapján ment a párt a választásokba. Kérde, mi a párt nézete e kérdésben?

Polónyi Géza ajánlja, hogy most az értekezlet mondja ki az együttműködés feltétlen szükségét; a fő ok erre az, hogy a nemzeti párt jelentékenyen közeledett a függetlenségi párthoz.

Eötvös Károly három alapelv kitűzését és követését látja szükségesnek. Az egyik az, hogy a függetlenségi párt minden kerületben szervezkedjék s lehetőleg állítson jelöltet. A másik alapelv az, hogy a kormány jelöltje ellen feltétlenül küzdeni fog. A harmadik alapelv az, hogy ott, hol saját jelöltjét győzelemre nem viheti, a nemzeti párt jelöltjét támogatja. De erre semmi különös egyezmény nem szükséges már azért sem, nehogy a választók tévedésbe ej-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A kandalló mellől.

— Ábránd és álom-képek. —

Irtta: Ifj. Mórton Pál.

Az idő meghidegült, őszre vált. Komor, esős felleg-csoportok táboroznak az égen. Kihűlt a légkör s a hidegtől borzongás járja át tagjaimat.

Fázom, és mily jól esik érzékeny testemnek az a tűz, melyet a gondos kezek portól megporozott, kitakarított kályhába gyújtottak fel. A melegség kéjes érzete ábrándokra hangol. A kályha elő húzok egy nagy, puha, ősi karosszéket, beleülök. Kényelembe vetem magamat. Reá gyujtok egy illatos szivarra s füstnek ereszttem gondjaimat. Majd kinyitom a kályha ajtaját s merengve bámulok a tűz derűs világába.

A lobogó tűzszikrákkal együtt, ezer meg ezer különféle gondolatok lobbannak fel agyam takarék-tűzhelyében. Az okos gondolatokat boldondok változtatják Megannyi füstnek eresztett ábrándok...

A valóval párhuzamba hozom az ábrándot.

Rövid percek alatt, hosszú évek eseményei futnak át agyamon. Belátom, érzem, hogy az ábrándoknál csak a visszaemlékezés édesebb... Mi megvénülünk, de emlékezetünk utolsó napjainkig örök ifju marad. Az emlékezésen nincs az idő pusztító erejének hatalma. Ah, mily édesek is azok a — muló ábrándok...

A kályhában fel-fellobban a fahasáb, szállongó szikrái — bohó szellemecskék, kik oly szépen tudnak regélni; de hát nem mindenki értheti meg tündéres nyelvezeteket, melyekkel egyedül a költészet felavatott fiát hangolják hüvös-bájos dalokra. Kecsteljes regék lehetnek ezek, mint minden, minek tárgyát bohó, pajzánkodó tündérek szöttek.

A pattogó tűzszikrák ezuttal is susognak valamit, de én nem értem szavukat, mindaddig — mig duruzsoló hangjok álomba nem ringatott. Ekkor az álom mindentudó, minden nyelvet egyaránt beszélő Istenkéje szívemre telepedik s a tündérek regéit csalfa, eloszló képekben hozza előm! Mily gyönyörűek azok!...

Mikor az álom szememre száll, érzem közelebb jutok a — boldogság forrásához...

Édeni tájak, varázs-kastélyok, bájos tün-

dér-nöcskék futnak el lelki szemeim előtt. — Semmi sem ismétlődik még — egyszer. Mindig más és más, újabb és újabb képek jönnek-mennek.

Álmában még a fogoly is a legnagyobb szabadságot élvez; sőt a rongyos öltözetű koldus is bíbor-ruhába törölgeti poros lábait.

De nem! Ezek mind csak oly képek, melyeket percek alatt feledni fogok. Most azouban jön egy szebb, és bájosabb kép. Érzem, hogy e kép látása megremegetteti szívem ideg-szállait. Rózsaszínű felhők közepéből bontakozik ki.

Fiatal, lány alak. Ruháját az ártatlanság, fehér leple képezi. Nagy, fekete szempár! Telve szerelemmel, ábrándokkal! Ki tudna ezekből olvasni, mikor oly talányosak, mint a havasi tengerszem mélysége?

Szép szempár, melyet annyiszor megcsodáltam, s melyet oly sokszor borítottam be csókjaimmal, téged feledni nem, még az — álomban sem lehet.

A szép szempár eszembe hozza mindazon gyönyöröket, melyeket — kéjes percek közepette olvastam ki belőlök... Hát még a

tessenek a »nemzeti párt«-nak legalább nevével, mint annak idején sokan megtévedtek a kormánypart »szabadelvű«-neve miatt.

Lukács Gyula pártolja az együttműködést. Herman Ottó nem helyesli a nemzeti párttal való együttműködést. Szabó László elvben helyesli azt, de a részletekben némi nehézségek vannak. Kun Miklós helyesli az együttműködést a nemzeti párttal. Kapocsfy Jenő kimondatni kéri, hogy a szövetség minél nagyobb területre terjesztessék ki. Papp Elek hozzájárul az együttműködéshez. Szalay Károly általánosságban óhajtja elfogadni. A részleteket a végrehajtó-bizottságra bizza.

Irányi kijelenti, hogy a párt elhatározza, hogy a z 1887-iki megállapodások alapján működik a választásoknál a nemzeti párttal.

Vaszary Kolos pannonhalmi főapát kinevezése hercegprímássa a király által aláírva és Szogyény László ő felsége személye körüli miniszter leveleinek kíséretében tegnap érkezett le Bécsből Budapestre. Szogyény miniszter arról értesíti a kormányt, hogy a kinevezés a bécsi nunciatura által is megelégedéssel, sőt ö ömmel fogadtatott. De miután forma szerint a külügyminiszter a nunciatus útján bejelenté a kinevezést Rómában, míg arra a forma szerinti válasz meg nem érkezik, a kinevezés nem publikálható. A hivatalos publikáció valószínűleg vasárnap történik meg.

A közbűgő hid.

Debreczen, okt. 31.

Márk Endre és társai, városi bizottsági tagok, a közbűgő hid tárgyában a következő indítványt nyújtották be a városi tanácshoz, hogy azt a legközelebb tartandó városi közgyűlés elébe juttassa!

Tekintetes bizottsági közgyűlés:

A közbűgő hid építési terve és költségvetése elkészítettett s az jelenleg az illetékes minisztérium felülvizsgálata s elhatározása alól, a hová korábban maga a terv és költségvetés felett meghozott 56/1891. k. gy. határozat felebbezve lett, — immár leérkezett.

Mint hogy azonban arról győződünk meg

a költségvetésből, hogy a tervezett vágó hid 200 ezer frtot meghaladó összegbe azért kerül, mert a közbűgő hiddal a sertés vágatás is kapcsolatba hozatott, — tekintve, hogy az országban még eddigelé tudunkkal sehol sincsen a sertés vágatás kapcsolatba hozva a közbűgő hiddal s így annak czélszerű berendezése gyakorlati tapasztalaton sem alapulván, maga ellen a felállítás ellen is aggályaink vannak, — tekintve, hogy városunkban már a marhahus ma is méreg drága árt ért el, magok a mészárosok annak még magasabb árra emelkedését kilátásba helyezik, — ha a sertés vágatás a marha vágatással kapcsolatosan eszközöltetik, a vágatás díját is maga az a nélkül is tulterhelt fogyasztó közönség fogná közvetve megfizetni, a mit mi a polgárság és a város lakói érdekében merőben kártekonynak tartunk, —

tekintve, hogy közelfekvő városok példái azt mutatják, hogy pusztán szarvasmarha vágatásra berendezett vágó hid tetemes költségkíméléssel állítható fel, —

tekintve végül, hogy az amugy is kölcsönből felépíteni czélzott vágó hidra előirányzott összegből megtakarítandó bizonynyal tekintélyes összeg közérdekből okszerűen lesz felhasználható, indítványozzuk:

Mondja ki a közgyűlés, hogy a f. évi április 23-án 56/1891. k. gy. sz. a. hozott végzés megváltoztatásával a közbűgő hidat csupán a szarvasmarhák levágására kívánja felépíttetni és berendeztetni, ebből kifolyólag a terveket és költségvetést ily módon leendő átalakítás végett a városi tanácsnak visszaadja.

Szikszay József, Márk Endre, Jámor Ferencz, Zöld János, Balogh Péter, Konecz Elek, M. Kis István, Vadon Sándor, Kertész János, Kertész Mihály, Kis Balint, Lisztes János, Kovács József, Liedermann Mihály, Vásári István, Komlóssy Mihály, Bakóczy András, Szalai István, Óri Mihály, Ménes András, Németi Sándor, Tóth János, Pálffy Ferencz, Rickl Géza, Koszorus Lajos, Harsányi János, Szikszay Lajos, Eklí Gábor, Salánki Ferencz, Somogyi Dániel, Nagy Gábor, Burai János, Pongó Lajos, Liptay Miklós, Polgári András, Kálmán András, Berger Henrik, Polgári Sándor, Kövesdy János, Boros Sándor, Váradi Ferencz, Riesz Henrik, Fried Emil, Dr. Popper Alajos, Szathmári Sándor, Ifj. Pájer József, Lengyel Imre, Harangi Sándor, Otrókosi Végh János, Keszei József

Kovács Lajos, Bányai István, Mocsy József, Mészáros József, Ifj. Ungvári András, Jenei József, Pap János, Faragó András, Daku István, Bartha Dániel, Erdei Pál, Huber József, Szabó Sámuel, Szentessy István, Alföldi Gábor, Dr. Legányi Gyula, Fábri Géza, Bácsi András, Horváth István, Nagy Balint, Biedermann E., Benyáts Emil, Kádár István, Pásztor János, Szőke János, Sinka Ferencz, Ifj. Szathmáry István, Jámor István, Bulster, Ágoston, Jenei József, Pető István, Birinyi János, Veressy János, Frohner Bernát, Dr. Sz. Szabó József, Buzás Elek, Harsányi István, Somogyi Pál, Mike Ferencz, Csicsó Lajos.

BELFÖLD.

A magyar delegáció — mint a »Bud. Korr.« hallja — elnökül az idén ismét Zichy Ferencz grófot, alelnökül pedig Tisza Lajos grófot fogja megválasztani.

Az új szerb püspökök. A karlóczai zsinaton temesvári püspökké Tetecki Platon eddigi károlyvárosi püspöki helynök választott. Károlyvárosi püspökké Grúics Mihály teológiai tanárt választották. A bécsi püspökséget egyelőre nem töltik be. Mind a két új püspök a pátriárkának a jelölje volt s a királyi biztos nem avatkozott a választásba.

A főrendiház esütörtökön délelőtt br. Vay Miklós elnökle alatt rövid ülést tartott, melyen vita nélkül letárgyalták az indenitéről, az osztrák-magyar államvasut megváltási szerződésének beczikkelyezéséről s a honvédelmi minisztérium részére szükséges 500,000 frtnyi póthitelről szóló törvényjavaslatokat.

KÜLFÖLD.

Oroszországból. Az orosz hadügyi kormányzat a szibériai birtok-viszonyokat újja szervezni szándékozik, mivel a viszonyok rendezetlen volta a telepítvényesek közt már többször véres zavargásokra adott okot. Alapítalan az a hír, hogy a zsidók a korona részére eszközözlendő szállításokban nem vehetnek részt s hogy egyéb intézkedéseket is terveznek a zsidók ellen.

Harc a szerb határon. Belgrádi lapok jelentik, hogy gradiscei halászkokra magyar pénzügyőrök löttek és egy Abramovic Lázár nevű halászt meg is sebesítettek. Hivatalosan a hír nincs megerősítve. Alkalmassint a magyar folyamrészen halásztak a szerb halászkok.

Különfélék.

„Prussien“ — **becsületsértés.** Párisban a »Lohengrin« egyik legutóbbi előadásán egy ur erős német kejtéssel több ízben s h a n g o s a n -adott kifejezést Wagner iránti hódolatanak. Az egyik szomszédja, akit kihozott flegmájából a folytonos Wagner-dicsőítés, rákiáltott: »Hallgasson, maga porosz!« (»Taisez-vous Prussien!«) Az idegent ez a megszólítás annyira bántotta, hogy a »prussien« szó miatt becsületsértési pört indított szomszédja ellen, mondván, hogy ő nem porosz, hanem elszászi, aki Franciaországért harczolt is.

Csendőr meggyilkoltatása. Eszék-ről írják a »N. Fr. Presse«-nek: E hó 24-én, esti 7 óra tájban Szlatina helyiségben, a csendőrlaktanya tőszomszédágában egy Benotic Tomo nevű csendőr, két magyaros ruházatu egyén által, kiket igazolásra szólított fel és miután gyanusoknak találta, a laktanyára akart bekisérni, agyonlövetett. A tettesek elmenekültek és most az egész kerületben köröztenek.

Szerencsétlenség a tengeren. A »Mils« nevű chilei gőzös, mely Antwerpenből Valparaisóba tartott, — mint Antwerpenből jelentik — Magelan-szorosban elsülyedt. Hír szerint hetven ember lelte a hullámok közt halálát.

Színház.

Örmény színelőadások. Szamosujvárt egy kilencz tagu társulat három előadást fog tartani. A társulat vasárnap kezdi előadásait és bemutatódik »Kájl Váhan, a híres és

piczi száj, mely csókot vesz és csókot ad és pedig milyen csókokat!?

Mily édes, mily kéjes csókoknak édeni rejtekhelye ezen kis, bibornál pirosabb s czukornál edesebb szájacská.

Édes a csók, melyet töled
Félve, lopva elraboitam,
És a melyben üdvöm, hitem
Boldogságom feltaláltam!

Jer! Jer ide hozzám, közelebb. Ugy! Csókolj, vagy én hadd csókoljam üde, piros ajkad legédesebb gyönyöreit...

Ah, mily szép is vagy te leány! Szép vagy, szépem vagy, mert szeretlek. Szébb vagy mindeneknél! Szébb magánál a gyöngyharmattal mosakodó Auróránál is, oly szép vagy, mint maga a tenger habjában született Istennő.

Jöjj hát közelebb. Karjaim már ölelésre vannak kitérve, hadd zárjam közibük nyulánk, légies termetedet. De te nem jössz, hiába hivlak. Sőt — úgy látom, hogy hívó szavaimra — még elakarsz repülni! Ah, azt nem engedhetem meg. Utanad megyek, burkold be bár magad rózsaszínű felhők tömkelegébe is. Már megyek! Érzem, hogy repülsz...

— Felsikoltok. Felébredtem. Lebuktam a székről. Homlokom beleütöttem a kályha nyitott ajtajába és most úgy fáj az... A szép

ábránd-kép, csakugyan eltűnt. Magam maradtam — boldogtalanságommal. A kályha tüze is kialudt. Ismét hideg van szobámban és most úgy fázom... fázom...

* Apróságok.

Nagyvárosi kézzsoritás.

Egy párisi ur megsétáltatja a boulevardon falusi ismerősét. Utközben sok emberrel találkozik, a kikkel szívélyesen kezét fog. De minden kézzsoritást ilyenféle kommentárokkal magyaráz meg falusi ismerősének: »Ez gazember... nagyon jól ismerem... Ez hunczut, régóta ismerjük egymást... Ez híres szédelő, öt év óta ismerem... Ez a szőke, akasztófára való sikkasztó; pénztárnok volt, egy tengeri fürdőben ismerkedtem meg vele...«

— Ha önnek volnék, — mondja erre a vidéki — csak azokkal fognék kezét, a kiket nem ismerek.

A borbélynál.

Egy vendég megnyirítja magát, a borbély, a mint elkészült a hajvágással, tükröt nyom vendége kezébe s elbizakodva kérdezi:

— Jól van így, uram?

— Nem, — felelt a vendég. Valamivel hosszabbra vágja.

vitéz hadvezér a 7 században» című öt felvonás dráma és végül »Ibis«. egy felvonásos énekes bohózat. Az előadások persze örmény nyelven folynak.

A legújabb énekesnő-reklám. Egy new-yorki lap írja: Ke log-Strakosch Klára Lujza régtől fogva érti a reklam-csinálás művészetét. Senki nem tudná utána számítani, hányszor érte utól a specifikus primadonna-malheur: drága gyémántjainak elvesztése vagy elrablása. Most egy új »gyémánt-elvesztési árnyalatot« talált föl. Haztfordban történt, hogy a művésznő egyéb teendők hiányában — saját állítása szerint — egy idegen kis kutyát csirógatott. Eközben kezébe vett egy gyémánt-gyűrűt (értéke 359 és 3500 dollár közt [változik] s a kedves kis állatka szaglászó orra elé tartotta. Egyszerre juj . . . a kutyuska elkapta a gyűrűt. Az énekesnő kénytelen volt az állatot tulajdonosától megvenni s most, örzi hiven, gonddal s várja a gyűrűt.

Prielle Kornélia f. hó 28-án az esti vonattal érkezett Besztercebányára! Az indóháznál a »Társaskör« küldöttsége és Halmay Imre színgazgató várakoztak a művésznőre. A társaskör elnöke: Jeszenszky Sándor üdvözölte a művésznőt és bokkrétát adott át neki. A művésznő meghatottan köszönte meg a nem várt meglepetést. Prielle K. szerdán lépett fel a Buborékok című vígjátékban. Ez alkalommal a szintársulat a művésznőnek babérkoszorút nyújtott át s egyuttal üdvözölték őt a napokban történt kitüntetése alkalmából. Csütörtökön este a Nagymama című vígjátékban lépett fel. Mind a két napon a színház zsufolásig megtelt és igen sokszor megtapsolták a nagy művésznőt.

Irodalom és művészet.

Egy magyar szobrász siremléke.

Londonból jelentik, hogy a magyar származású Böhm szobrász sirja fölé pompás emléket állítottak fel a Sz. Pál székesegyházban. Böhm József tudvalevőleg az angol udvarnak volt kényeztetett művésze s egyenesen a királyné kívánságára helyezték el hamvait a Sz. Pál templomban.

Nagy monographiai mű. Mintegy hat évvel ezelőtt Arad vármegye, Arad sz. kir. városa és az aradi Kölcsey-egyesület elhatározták, hogy nemzetünk e hazába való költözésének ezredik évfordulóján »Arad vármegye és Arad sz. kir. város monographiájá«-t a mai tudományos irodalom színvonalának megfelelő módon megíratták. A három erkölcsi testület a további teendők ellátására monographia bizottságot küldött ki. E bizottság a szerkesztéssel dr. Jancsó Benedek tanárt bízta meg. A szerkesztő javaslata alapján a bizottság megállapította, hogy a monographia 3 kötetből álljon, 140—150 nagy nyolczadrét ivnyi terjedelmével. — A műre most a bizottság előfizetést hirdet. Az egész mű ára 8 frt, mely a kötetek megjelenésekor 3 részletben fizetendő. Az első kötet a történelmi rész (írta dr. Márki Sándor) már ez évben megjelenik.

Tóth Kálmán szobra. Baja polgársága tudvalevőleg szobrot akar emelni a város hirneves szülöttének. Tóth Kálmánnak. A szoborbizottság a napokban ülést tartott és elhatározta, hogy Bezeredy Gyula, Donáth Gyula és Mayer Ede budapesti szobrászokat fogja felkérni a szobor tervezetének elkészítésére. A pályázati feltételek szerint a szobornak nyolcz láb magas, bronzba öntött álló alaknak kell lenni. A szobor költsége a gránit talapatával együtt 14,000 frtot felül nem haladhat. A pályázati részletek 1892 márczius hó végéig küldendőek be a szoborbizottságnak, mely hazai szakértőkül Benczur Gyulát, Keleti Gusztávot, Munkácsy Mihályt fogja felkérni.

TÖRVÉNYSZÉK

Érdekes irodalmi per. Ezelőt öt esztendővel bejárta a lapokat a hír, hogy Krecsányi Ignác a nagyváradi színkörben előadta Csepreghy Ferencnek egyik nagyérdékü tragédiáját a »Saul királyt«-t E Kovács Gyula vendéjátékával. Csepreghy Ferenc özvegye, szül. Rákosi Ida asszony, e hír olvasása után Nemes Ferenc népszínházi titkár, mint a Csepreghy féle darabok képviselője által felszólította Krecsányi igazgatót, hogy mintán a darabot a nélkül adta elő, hogy az előadási jogot megszerezte volna, küldjön be jogdíj fejében harmincz forintot. Krecsányi Ignác erre azt válaszolta, hogy a darabot E. Kovács Gyulai hozta magával s a vendég számára vállalta a jogdíj-kérdés elintézését. Ő tehát fizetni nem hajlandó. Erre azonban Nemes Ferenc azt írta az igazgatónak, hogy neki E. Kovács Gyulához semmi köze, a felelősség azt a színgazgatót terheli, aki a darabot jogtalanul színre hozta. Erre Krecsányi igen izgatott hangon válaszolt, kijelentvén, hogy semmi szín alatt sem fizet. Nemes Ferenc erre a költő özvegyének képviselőjében, a szerzői jogról szóló 1884. évi 16. törvények alapján keresetet indított a nagyváradi királyi törvényszék előtt Krecsányi Ignác ellen. — A per folyamán Krecsányi Ignác nagyváradi jogi képviselője olyan sértő kifejezéseket használt a bitorolt mű értéke és költői becsé felől, hogy ez az özvegyet végleg elkeserítette és kijelentette, hogy a bíróság által megállapítandó összeget nem kívánja magának megtartani, hanem jótékony célra ajánlja föl. A bíróság a törvény 30. §-a értelmében szakértőket küldött ki annak megállapítása végett, hogy mennyi a nagyváradi színkör átlagos jövedelme, hogy a vélemény alapján megállapíthassa a kártérítés összegét. A szakértők véleménye oda irányult, hogy a színkör átlagos jövedelme 170—250 frt közt ingadozik. Ez alapon a nagyváradi kir. törvényszék a napokban meghozta az ítéletet, megállapítván a jogbitorlást és ez alapon elmarasztalta Krecsányi Ignácot 170 frt kártérítési tőke, 50 frt kamat, és 90 frt perköltség megtérítésében.

Ujdonságok.

* **A kir. táblák hátraléka** ez idő szerint 33.000 ürgyaráb. A hátralékok száma a régi két kir. táblánál a mult év végén 23.000 volt. Tehát sokkal kevesebb, — mint most a decentralizáció után. A kir. táblák szétosztásának a legfőbb célja, hogy a hátralékok megszüntessenek, úgy látszik, nem valósul. És ezzel természetesen kudarcot vall Szilágyi egyetlen igazságügyi »reformja« is.

* **A szabadságharcz emlékeinek kiállítás.** Főlegyházáról háromszáz polgár Holló Lajos országgyűlési képviselő vezetése alatt külön vonaton felment a fővárosba, hogy megtekintse a szabadságharcz emlékeinek kiállítását.

* **A főrendiházban** csütörtökön olvasták föl özv. Révész Bálintné levelét, melyben köszönetet mond a főrendeknek férje elhunytá alkalmából tanusított részvételért.

* **Gyilkosság az országuton.** Diószegről (Biharmegye) értesítik lapunkat, hogy ott a napokban rejtélyes gyilkosság történt. — Az országuton vérbe-fagyva találtak Végh István kisjankai földesgazdát. A szerencsétlen ember négy napi kínlás után meghalt, — a nélkül, hogy gyilkosait meg tudta volna nevezni. — A nyomozást megindították a titokzatos ügyben.

* **Áthelyezés.** Jakó Gyula b.-ujfalui kir. aljárásbíró, áthelyeztetett tanács-jegyzővé a nagyváradi kir. ítélő-táblához.

* **Az az irás . . .** A suba alján mozog egy pár deréé czizma, a suba tetején pedig ott gubaszokdik egy rengeteg bozontos hajerdő. Ezek a csizmák, ez a suba és ez a hajerdő: Kasza István uram. Nem látszik belőle több, mint a fönn említett dolgok. No meg hogy a szeméi is előcsillognak a hajerdő alól.

Mert Kasza uram haragos nagyon. Hogyne, mikor megélemedett a becsületben és most a bíró elé idézik. — Aztán miért? Potom kis tartozásért, a mit nem sietett egyszeribe leszurni? . . . Hja, — de mikor megnehezült az idők járása felettünk . . . Söhajt Kasza István uram.

A bíró azonban egyezséget hoz létre a felek között Kasza István rábólintja a rengeteg, hullámzó hajerdőt, hogy igen, majd részletenkint . . .

— No hát akkor írja alá az egyezséget, nyujtja feléje a tollat a bíró.

De ettől már visszahökken Kasza István uram.

— Hát miért nem akarja aláírni? Talán nem tud írni? Kérdezik tőle.

Hogy nem tud írni? Ezt restellené mondani István gazda nagyon. És előkaszolódik a keze a suba alól. Megfogja a tollat, mint a villát, a hegyével fölfelé, úgy mártja a tintába, — mintha az evőeszközt a pecsenyébe szurná.

— No, hát hova irjam?

De akkor már a hajerdőt is hátrasimítja az arczáról, még a hatalmas suba is lemelegszik a vállairól. Szinte hullanak a veriték-cseppek arra a fehér papírlapra, aminek neki tehénkedett.

— Végre is megszólal.

— Bíró ur, itt nem tudom aláírni . . . tudja: nem vagyok otthon, — oszt itt rosszul esik az irás . . . Hanem adja ide ezt az ördögös-papírost: majd megeselekszem odahaza . . .

A mosolygó bíró tréfára veszi a dolgot. Megkérdezi:

— Hát aztán mikor hozná vissza?

Kasza István uram nagyot gondolkozik először, hogy mikorra tűzze is ki a nagy munka terminusát, mely az ő vezetéki és keresztnevének a megillető módon papírra tevéséből áll? Utoljára is hosszas fontolgatás után kimondj:

— Holnap reggelre meg lesz.

* **Az evang. egyház köréből.** Az ágost. hitv. ev. egyház holnap azaz vasárnap d. e. 10 órakor tartja a reformáció emlékünnept, mely alkalommal az ur szent vacsorája is ki fog szolgálatni. Az isteni tisztelet alatt a munkás-dalegylet »Eros városunk nekünk az Isten« kezdetű éneket fogja előadni. Az özvegy-árva nyugdíjintézet javára tartott offeratorium után 11¹/₂ órakor presbiteriális gyűlés lesz.

* **Ellopott »Emke« persely.** Tegnap éjszaka, ismeretlen tettes ál-kucsok segítségével behatolt a »Debreczeni Ellenőr« szerkesztőségbe, s onnan egy Emke perselyt elemelt. A rendőrség megindította a vizsgálatot, s már is nyomon van.

* **Felhívás a szülékhez.** Felhívatnak mindazon szülék, kiknek 2—5 kis gyermekeik vannak, hogy gyermekeik keresztleveleit tartsák kéznél, mert azokra a »kisdédovós gyermekek« összeírása céljából már a napokban szükség lesz.

* **Minden szentek napján,** amennyiben az vasárnapra esik, megengedte a kereskedelmi miniszter 1-ször: Hogy a temetők, egyházak, sirok és kripták diszítésére szolgáló cikkek elárusíthatók s az ily cikketek árulók boltjaikat egész nap nyitva tarthatják 2. Megengedettett a diszítés körüli ipari munka. 3. Az említett célból az áru és egyéb szükséges szerelvények szállítása.

* **A »Csokonai-kör«** elnöksége fölkérte a városi dalárdát, hogy a nov. 17-én tartandó Csokonai-ünnepélyen közreműködni sziveskedjék, — hasonlóképen fölkérte a főiskolai tanári kart, hogy engedje meg a főiskolai kántus közreműködését.

*** A szatmár-megyei székhelykérdés.** Nagy-Károly és Szatmár-Németi városok tudvaleg évek óta elkeseredett harcot vívnak a megyei székhelyért. E kérdés egyelőre elintézést nyert, még pedig Nagy-Károly javára, mely megmarad megyei székhelynek. A belügyminiszter ugyanis leiratot intézett Szatmármegye közönségéhez, melyben többek közt a következőket tudatja: Tekintettel arra, miszerint a kormány a vármegyei közigazgatás rendezéséről beterjesztett törvényjavaslathoz azon elvi álláspontot foglalta el és jövőben is érvényre juttatni szándékozik, hogy a jelenlegi vármegyék területe és székhelye csak törvény által változtatható meg: nem érzem magamat hivatva arra, hogy ezen törvény megalkotásáig időközben egy ily kérdést adminisztratív uton intézzek el, minélfogva a székhely áthelyezésre vonatkozólag nem szándékozom ez iszerint érdemleges határozatot hozni. Meltányolva mindazonáltal a vármegye közönségének a vármegye székhelykérdésében felterjesztett határozatát, — a közigazgatási reformra vonatkozó törvényjavaslathoz a törvényerő emelkedése után feladatomban fogom tartani a vármegye közönségének újabb meghallgatása után ezen kérdést a legközelebbi országgyűlés tartama alatt végleg eldönteni, ez alkalommal figyelemmel leszek a vármegye közönsége által hozott határozatra és mielőtt a kérdést törvényjavaslattal alakítom a törvényhozás elé hozom, mindenesetre alkalmat fogok szolgáltatni a vármegye közönségének, — hogy ezen kérdésben előzetesen nyilatkozzék. (Ha a belügyminiszter csak a közigazgatási törvényjavaslathoz törvényerőre emelkedése után akar a szatmármegyei székhely kérdésében véglegesen intézkedni: akkor Nagy-Károly városa egészen nyugodt lehet, mert abból a közigazgatási javaslathoz sohase lesz törvény? Szerk.)

*** A reformáció emléknapja.** Holnap, a reformáció emléknapján, Nagy Zsigmond főiskolai tanár tart a református nagytemplomban alkalmi prédikációt.

*** „5000-dik” őrőség.** Megemlékeztünk már „5000-dik” tűzoltóőrsegről, mely november 6-án azaz pénteken este leend. Az éjjeli őrőség parancsnoka Morvai Sötér mellett mellett Szentpéteri Gábor segítkeznek. — Ugyanez este a színházi őrőség őrpáncsnoka illetőleg tagjai pedig Szabó József, Arany Balint, Bagdi István, Tóth János lesznek. Az összes őrősegek feletti felülvizsgálatot pedig Péter Gábor segítiszt fogja végezni. November 12-én este 6 órakor parancsnoki ülést fognak tartani az őrtanyán.

*** Szappan tolvaj.** Tegnap éjszaka S t e r n szappan kereskedő bolti kirakatát két munkátlans csavargó alkulcssegélyével felnyitotta, s abból több rud szappant elakartak tulajdonítani, de tetten kapottak. Az egyik elszaladt, a másikat meg elfogták, bekísérték. Az elfogott rongyos csavargó, kinek inkább bundára lett volna szüksége, nagy keserűséggel panaszozza, hogy az emberek mily egyenlőtlen mérleggel mérnek, mert míg másokat csak dícsérettel illetnek tisztságszeretétért, lám őt meg — börtönbe rakták. Hanem meg is fogadták, hogy nem is fog többé ez életben, nem hogy szappannal, de egyáltalában mosakodni.

*** Gyilkosság és öngyilkosság Kabán.** Véres esemény híre érkezik Kabáról. Hevesi József kabai lakos már évek óta vizsálykodásban élt nevével, kivel való viszonya azt bizonyította, hogy a házasságok nem mindig az égből köttetnek. A házaspár gyakran civakodott, s azok, a kik közelebről ismerték őket, előre sejtették, hogy e viszálnak még egyszer rossz vége lesz. A sejtésem meg is valósult. F. hó 29-én Hevesi József veszedelmes közben oly nagy ingerültségbe jött, hogy a feleségét összevagdalta, ki a borzasztó, embertelen kínzásoktól szörnyen halt. A gyilkos férj azután, hogy a földi igazságszolgáltatást elkerülje, felakasztotta magát. Mielőtt tettét észrevették volna, ő is meghalt. A borzalmas esemény nagy izgatottságot keltett Kabán.

*** A kabát-zsebek időnye itt van.**

Az emberiség felöltőkkel rendelkező része, mely határozottan a kisebbséget képezi, most teljesen érti, hogy a sors és a szabók — mért teremtették meg a kabát-zsebeket. Mert ime itt a zsebek, melyek a kisebbségnek nem egy esetben arra szolgálnak, hogy a zsebmetszők szántóföldjét képezzék, ennélfogva most töltik be igazán a hivatásukat Elkövetkezett ugyanis az idő, midőn az emberi nem kisebbsége, de még e kisebbség kisebbsége, a keztyűs emberiség is, úgy érzi, hogy valamennyi testrészt közt legfőbbjelegesebb: a kéz. Az elegáns sétapálcák könnyed suhintgatásra teremtett kezek hajlékot keresnek, menhely után néznek. S a kezek tulajdonosai fölfedezik, hogy a jószágos végzet megalkotta a kabát-zsebeket, hol a hideg elől védő otthonra találnak a fazók. Egy-egy kabát-zseb egy kis tuskulum. Ott húzódik meg a napi munkától elfáradt öt uj s szépen egymáshoz simul, egymást gondosan melengetve s velük együtt ott kell meghuzódnok a ragyogó gyűrűknek is, melyek ime akarva vissza kénytelenek vonulni a nyilvánosság esillogó piaczáról s szerénységet tanulni a zsebek homályában. S a bajszok, ma-holnap dér lép el, hiába fognak várni utun-utfélen a gondos kezekre. A kabátzsebeknek különben télen az az előnyük van, hogy tulajdonosaik, kik a mai korban szokatlan vitézi hajlamokat éreznek magukban s szembeszállani vágnak a korral, kényelmesen szoríthatják össze ökleiket s még csak meg sem látja az emberiség a hősi mozdulatot. Mert ugyan ki tartozik tudni s ki tudhatja: mi minden nem történik egy kabátzsebben?

*** Város a föld alatt.** Egy indiai ujság értesülése szerint az oroszok Közép-Ázsiában érdekes fölfedezést tettek. Turkesztanban az Amu Daria jobb partján egy hegylenczolatban számos barlangot fedeztek fel, melyek egy földalatti, látszólag még a keresztény időszámítás előtt épített városba vezetnek. A romok között talált bálványok, főlírások és érmek arra mutatnak, hogy a város körülbelül két századdal Kr. e. épült. — Maga a város mintegy két vertsvny területre terjed, s utcáknak és tereknek egész lenczolatából áll, melyeket két-háromemeletes épületek határolnak. A házakban mindenféle házi eszközökre akadnak. Az utcákon a földomlások következtében most nehéz a közlekedés. Azt hiszik, hogy a város valamikor egész néposztálynak szolgált menedékhely a kóbor nomádok és rablók támadásai ellen.

Az osztrák-magyar bank ezüstkészlete a legutóbbi kimutatások szerint ismét 1.8 millió forinttal emelkedett, miután 1890. óta és különösen 1891. év jolyamán csak egy pár százezer forintnyi emelkedést mutatott rendszeren. Ez utóbbi körülmény oka valószínűleg az, hogy ez év folyamán a két kormány utasította a fizető helyeket, hogy a kisebb bankjegyek helyett iparkodjanak minél több ezüst pénzt forgalomba hozni.

*** Apróságok.**

Kissé erős. B... asszony már jó idős, de azért szívesen játsza a fiatalt. Valaki egy történetet beszél el, mely még a múlt században játszik.

Nem hiszek belőle egy szót sem, — mondé B... asszony.

— Meghajlok a nagyobb tekintély előtt, mondja az elbeszélő, mert ön asszonyom bizonyára ott volt.

A teremtés sötét utai. Prudhomme az állatkerben a nagy teknősbékát mutogatja fiának, a következő rövid magyarázat kíséretében: »Látod, fiam, mily különösek a teremtés utjai! Ez az állat a hátán hordja azt az anyagot, amelyből a finom fésűk készülnek, ő maga azonban semmi hasznát sem veheti, mert nincs egy szál haja sem.«

In extremis X. orvos lakására éjnek idején béront egy inas e szavakkal:

— A gazdám kéri az orvos urat, hogy siessen azonnal hozzá.

Az orvos, ki épen akkor feküdt le, ha-

marosan felöltözött s a leggyorsabb bérkocsin barátjához hajtatott.

— Nos, mi a baj?

— Hiányzik a whisthez a negyedik. Üljen le kérlek.

— Menj csak leányom hozz abból a jó ujmodi süteményből, kínáljuk meg a vendéget.

— Mama kérem — kérdi a kis leány — nem lenne elég a neűnek csak a tesztá receptje.

— Mi a foglalkozása — kérdik a valatlás atatt levő cigánytól.

— Én instálom vaskereskedő vagyok: szegeket árulok, a feleségem pedig rőfös kereskedő: galandot árul.

*** Temető kivilágítása.** A III. kerületi kapitányság tudatja a közönséggel mihez tartás ezeljából, hogy a sirkertek kivilágítása csak este 8 óráig fog tartani, illetőleg van megengedve.

*** Elveszett óra.** Egy uri ember, ki ezüst óráját tegnap a »Tarbay órás üzlete« előtt elvett, felkéri a »becsületes megtalálót«, hogy sziveskedjék azt a III. kerületi kapitánysághoz beszállítani, hol az illető becsületes megtaláló illő jutalomban fog részülni.

*** Az esőcsinálás Áfrikában.** Amerikában tudvalegleg úgy akarnak esőt gyártani, hogy magasba felszállt papírsárkányon megerősített dynamittöltényeket robbantanak fel. Áfrikában másképp járnak el, itt egyszerűen az összegyűlt nép szavazattöbbségével határozzák el, hogy legyen-e eső, vagy nem. Ezzel azonban a dolog még nincs elintézve, a további eljárás nem olyan egyszerű. — Most következik az időjós dolga. A legtöbb törzsnél maga a főnök az a személy, aki e nagy adománnyal rendelkezik, de ezt egyik-másik kedvelt alattvalójára is átruházhatja. Az időcsinálás és az uralkodás hivatala csak a kafferknél nincs egy személyben egyesítve. Ha az időjós esőt kell csinálnia, — erre a főnök szólítja őt fel, s egyszersmind ökröt küld neki, melyből bizonyos részt fel kell ugyan áldoznia, de háromnegyed része mégis csak a mágusz konyhájába vándorol. Az áldozat végeztével megjelenik a mágusz, — mint király szólótánczos. Mindenféle czifraságot aggat magára, száritott epehólyagot, kigyóbőrt, tegnősbéka-csontokat, tarka állatbőröket, madártollakat s az összegyűlt ájtatos nép zümmögő éneke mellett addig tánczol, míg egészen kimerülve, össze nem rogy. Most következik a legkényesebb dolog, az esőcsinálás; aminél az a fő, hogy a mágusz addig tudja orránál fogva vezetni a népet, míg a kívánt eső be nem áll. Mindig tud magán segíteni, ha van; kijelöl oly embereket, akik oka annak, hogy a szellemek nem adnak esőt. Leginkább hittérítőkre pályáznak. Ha ilyen nincs kezénél, ha a felelősséget nem háríthatja át másra, akkor azt mondja, hogy a szellemek azt akarják, hogy nem a nép fogjon egy páviánt, — de amelletl senkinek sem szabad megserülni. A nép szerte szalad páviánt keresni s nagy utánjárásra fog egyet. de eső még sincs. Nincs ám, mert időközben a szellemek oroszlánszivet akartak. — Megint elindulnak oroszlanvadászatra s pár nap mulva a mágusz lábaihoz rakják az állatkirály szivét. Eső még mindig nincs. De nemsokára lesz, — mert még csak egy bizonyos növény kell hozza (ami rendszeresen egy 3—4 napi járásra eső területen nő.) Mire a növényt 8—9 nap mulva elhozzák, a mágusznak szerencsésjére összetornyosulnak a felhők megered az eső, tekintélye újra nagyot nő.

A temető ünnepe.

»Memento, quia pulvit es, Et in pulverem reverteris.«

Midőn az ősz haldoklik s közeleg fagyos szárnyain a tél, akkor van a temető ünnepe: halottak napja.

A sirkalmokon kigyulnak az emlékezet mécssei s az ősz utolsó virágai-

ból koszorút fon a kegyelet s fölékíti vele szeretteinek sírját.

A mulandóság komor érzelmei töltenek el bennünket, ha a temetőnek száraz falevével borított utjain bolyongunk, de fölemel a hit szava, mely föltámadást ígér! Az őszi szellő, mely a fákat lengeti, meglobogtatja a mécsek lángjait s a gyászolók zokogásába belevegyül a szél síráma...

A sok fényesen kivilágított és földiszített sírhalmok mellett akadnak olyanok is, melyek sötétben maradnak. Ezeknek lakóit elfeledték, neveiket lemosta a zápor, emléküket eltörölte az idő.

Talán ezeknek legédesebb a síri álma! Alusznak elfeledve, nem háborgatva semmitől, nem háborgatja őket a temetői fény, melybe nem egyszer jó adag hiúság is vegyül.

Óh, az emberi hiúság nem tagadja meg magát a temetőben sem! A gyász, mely külső jelekben nyilvánul, nem mindig valódi; a könnyek, melyek a szemekből lepereregnek, gyakran hazudnak; a fény, mely a sírokon fellobog, nem mindig az emlékezet világa, hanem gyakran csak a hiúság lidérc-fénye!

Az a roskadozó sírdomb a temető szögletén, melyre az árva egyszerű koszoruját tette le, sokkal őszintébben megsiratott halottat takar, mint a fényesen kivilágított sírhalmok! Amazt igaz gyász, ezeket pedig tettetés veszi körül!

Az égen ragyognak a csillagok, melyeken százmillió élet tanyázik, a földön ragyognak a sírhalmok, melyekben a halál ütötte fel tanyáját!

*

... Jussanak ők eszetekbe, kik fekszenek eltemetve: a szabadságharc vitézi! Kik nem harcoltak a hirért, csak hazájuk szerelméért! A mi fényes, a mi büszke: azt mind az ő karjuk küzdte!

Ott pihennek, hervadó ákácok árnyán, zászlós kópják alatt, a debreczeni csata áldozatai. Az ő sírjukról sem fedkezik meg a kegyelet, kizarándokolnak oda egykori bajtársaik s imát rebegnek a szentelt hantoknál.

A nemzet halottjai ők. Ha van még virág a letarolt, a dőrütött rónán, tegyék az ő sírhalmukra! Ők mindenüket feláldozták a hazáért s jutalmul mit se kértek. Az emlékezet virágait ne sajnáljátok fölük, hiszen az ő önfeláldozásuk nélkül nem lenne ma Magyarország, nem lenne ma magyar nemzet!

A temető ünnepén nekik jusson a legtöbb virág, a legtöbb könny: ők érdemlik azt meg legjobban!

(—a.)

A gyermekvilágból.

A sétatéren egy szerezsen dada szoptatja a maga kicsinyét.

— »Mama« (kérde az arra sétáló Mimi, a fekete dadát látva) »ugy-e az a kis baba most csokoládét kap?«

*

Mama Bébét imádkozni tanítja:

— Mondd csak kicsikém utánam: »Add meg a mi mindennapi kenyerünket ma...«

— Ugyan mama — fakad ki Bébé — »nem lehetne a jó istenkétől ma kivételképp egy kis befőttet kérni? ...«

*

— Nagyapa (kéri a két mankón biczegő

nagyapát Irénke) »nem vinnél el engem egy kis sétára?«

— Elvinnélek (felel a nagyapó) csak ez a két mankó ne zsenirozna!

— Ha csak az a baj (felel Irénke) majd viszem én a mankókat utánad!

*

Jean Paul mondása: A gyermek félig hus, félig gyümölcs.

Mikor a gyermekek egyszer gyümölcsöt loptak a kertből, így szólott:

— Ime, most látok először gyümölcsöshöz virágokat!

*

Göthe a gyermek-olvasmányokról:

A gyermekek számára csak a legjobb a jó olvasmány!

*

A falura került városi kis leány kérde mamáját, mikor a hazatérő tehéncsordát megpillantja:

— Ugy-e bár, a fehér tehén adja a fehér kávé, a fekete tehén pedig a fekete kávé?

*

A müncheni »Fliegende Blätter« utolsó száma után:

Ezredes bácsi: Ördögadtát! mit sir az a gyermek? Miért nem teljesítitek, a mit kíván?

Nevelő: Kivánta már az ezredes ur kardját és meg is kapta, elkérte a csákóját, itt van a fején. Most még a bajuszát szeretné, tessék csak a kedvét teljesíteni!

*

A nagynéni hazatért az utazásról s amint dukál is, unokaöccse és huga számára ajándékot hozott magával. Ezek között egy játszóra, melyet a nagynéni működésbe hozott, rémes hangjaival általános bámulatot kelt. — »Kinek adjam kettőtök közül e szép órát?« — kérde a nagynéni. Nagy esend. Hosszas hallgatás után megszólal a kis Elza s kijelenti: »Ah, néni, Janesikának ajándékozd az órát.« — És miért éppen neki kicsikém? — »Mert ugy is ő törté ketté.«

*

Enfant terrible.

(Locker Lamson u. szabadon.)

Alig két éves, szép kicsi
Leányka voltam én,
Hugommal ott sétálgatánk
Az erdő hűs ölében.

Egyszerre egy délczeg vadász
Az oldalán terem
S csókot nyom az én szép hugom
Arczára hirtelen.

A dolgot néztem, néztem én
»Megállj csak« — gondolám —
Beszélni megtanulok és
Megtudja ezt mamám!

Debreczeni ingatlanok forgalma

a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál
f. évi okt. 24-től 31-ig.

Szücs András veszi Barna Istvánné Kocsis Zsófia háza és ondódi földje fele részét 500 frtéért.

Peleskey Józsefné Fiók Rózsa veszi özv. Nadányi Sándorné Kókai Nott Anna házat ondódi földével 8000 frtéért.

Geréby Fülöp veszi Tóth Bálint és társa újföldét 100 frtéért.

Sallai István és neje Székely Erzsébet veszik Nagy András és neje Arany Sára házat újföldével 1300 frtéért.

Özv. Magyar Sándorné Koss Emilia veszi Rács Károlyné Sárga Julianna házat 1400 frtéért.

Jobbágy Ferenc és neje Szilágyi Julianna veszik özv. Tóth Péterné Nagy Sára ondódi földét 650 frtéért.

Nyilas Ferenczné Nagy Katalin veszi Szücs M.-né Tóth Nagy Erzsébet kaszállóját 450 frtéért.

Jobbágy J. veszi Jobbágy J.-né Nagy Julianna házat 700 frtéért.

Szegedi J. és neje Elek Sára veszik özv. Barcza Istvánné Kocsis Zsófia újföldét 439 frt 92 krért.

Fabián Károly és neje Illyés Eszter veszik Kovács János és neje Nagy Zsuzsánna hatvanutczai szőlőjét 740 frtéért.

CSARNOK.

A mit a kapukules beszélt.

— ELBESZÉLÉS. —

Irta: Baumbach.

Fordította: Biró Irén.

(Folytatás.)

— Én mindenütt ott voltam, mert gazdám lelkiismeretesen követte a következő bölcs tanácsot:

Az életnek az éj a szebbik fele,
Vigyázz: reggel a kapukulesra, zsebre veled.

— Hogy mint akadémiai kapukules, nem töltöttem el haszontalanul az időt, arról már meggyőződhetél.

— Én mindig igen csöndes szerepet vittem. Oh bár sohasem léptem volna ki a szemlélő szerepköréből! Azon szerencsétlen pillanat szakított el örökre, kedves Villintől. Rövid leszek, mert fájdalmas a visszaemlékezés.

— Villi falura rándult ki barátaival, hol mulattak és daloltak. Nem messze az asztaltól, hol Villiék dőzsöltek, egy csoport mesterlegény telepedett le, műveletlen, de markos emberek.

— Nem tudom, hogy ugy van-e még most is, mint akkor volt. Ha deákok és mesterlegények találkoztak, a legtöbbször összetűztek. Most is csakhamar szóváltás keletkezett, melyre Villi adott okot egy dal eléneklésével. Eleinte sértő szavak repültek oda és vissza, később söröspoharak és más kézzelfogható tárgyak s mikor már egyéb nem volt, botokat és széklábakat ragadtak. Nem tudom, hogy jöhetett tulajdonosom arra a gondolatra, hogy fegyverrel használjon, csak annyit tudok, hogy a fiatal ember keze által komoly bajt okoztam.

— A következő napon ismét a rendőrséghez kerültem és egy szép latin nevet kaptam, melyet már elfeledtem.

— Hihetőleg corpus delicti; nem ez volt?

— Csakugyan! — kiáltott örömmel a kapukules. Mint corpus delicti feküdtem az aktákon, de szegény fiatal gazdám egy éppen nem tágas szobában ült, melynek ajtaja kívülről be volt zárva és az ablaka vasrostélylyal volt ellátva. Az emberek börtönnek hívják.

— Azt is ismerem, kapukules.

— Annál jobb, legalább nem kell bővebben magyaráznom. Még csak pár pillanatnyi figyelmet kérek; mindjárt vége lesz. A dolognak rossz vége lett. Villit elítélték és büntetése letelte után elhagyta a várost. Én visszatértem a házba, de a vidám életnek vége szakadt. Szomorúan függtem egy szegen a szoba egy sötét zugában s a mit néha-néha a szülőktől Villi felől hallottam, éppen nem szolgált vizsgálásomra. A szülőket a bánat emésztette, engem pedig a rozsdá emésztett. De szerencsére sorsom megváltozott. Villi szülei eladták a házat, hogy fiok adósságait kifizethessék. Más kezembe kerültem s a rozsdát letisztították rólam és többször megolajoztak.

— Villi szüleitől nem hallottam többé, de őt egyszer viszontláttam. Ezt majd elbeszélem holnap. Most pedig jó éjszakát!

— Jó éjszakát, kapukules!

Másnap reggel kissé későbbem keltem föl a szokottnál. Kapukulesom némán függött a szegen és bátortalan köszönésemre nem felelt. Valószínűleg csak a lelkek órájában beszél, gondolám, vagy ami még valószínűbb, mindezt csak álmodtam. Mire az álm kiment a szememből, az utóbbi föltevést bizonyosnak tartottam.

Milyen bolond dolgokat lehet álmodni! — gondoltam — ezt az esteli multság és a kerti bor idézte elő. Felöltöztem és napi munkám után láttam; az estét pedig ismét a »Zöld sündisznó«-hoz címzett vendéglőben töltöttem.

— No most meglátom, hogy csakugyan álmodtam-e — szólottam, midőn éjfél tájban szobámba értem. — Hogy vagy, öreg kapukules?

— Köszönöm, jól — volt a felelet. — Mindig jól érzem magamat, ha borillatot élvezhettem.

Tehát valóság és nem álom. Kinyitottam az ablakot és kihajítottam. Az ég csillagos volt és harangszót hallottam. Fölhúztam az órát. Nem, nem álmodtam. Beszélő kapukulesom volt.

— Megengeded, hogy kissé mulattassalak? — kérde barátságosan.

— Nagyon fogok rajta örülni — válaszoltam udvariasan — mialatt a lámpát eloltottam.

— Pár év múlva az elbeszélte esemény után — kezdte a kapukules — egy ur szolgálatában állottam, ki szintén ebben a szobában lakott és a tinta után élt, éppen mint te. Még nem volt nagyon öreg, de haja szürke volt és arezkifejezése komor. Ugy látszott, hogy kedvenc színe a szürke volt, mert mindig szürke öltözetben járt, s a szemüvege és a papír, melyre írt, szintén szürke volt. Könyvei a portól szürkék voltak.

— Ez az ember azzal a tulajdonsággal bírt, hogy mindenben, az első tekintetre észrevette a hibát. Mikor először vett kezébe, rögtön észrevette rajtam a forradást. — Meg van foltozva — mondá gúnyos nevetéssel és eltaszított magától. Ha a reggeli napsugár a szobába sütött, a napfoltokról beszélt; ha este feljött a hold, így szólt: Nincs víze és levegője. Ha májusban a parkban sétált, nem vette észre a zöld leveleket és fehér virágokat, hanem csak a hernyókat.

— Engem csak ritkán vett igénybe. Társaságba nem járt e mogorva férfi, hanem a színházban gyakran fölkereste és ilyenkor magával vitt s ez által némi tapasztalatokat közzöhetek neki. Rendszeresen már az első felvonás után hazatért a színházból, de azért a következő felvonásokat is kritizálta.

— Egy este gúnyos mosolylyal vett le a szegéről, vizsgálódva nézegetett, aztán zsebre tett és elhagyta a házat. Az út hosszúságáról ítélve, a külvárosi színházba értünk. Belépett és helyet foglalt. A zenekarban a hangszereket hangolták, páholyajtók nyitlak, s a halk morajból következtetve, a színház megtelt. Zene hallatszott, aztán csöngettek s a függöny felgördült. Az előadást persze csak hallhattam, s a kukker — mely közöledésemet büszke hallgatással utasította vissza — már többször volt irigylésem tárgya. De most gazdám kivett a zsebből és egy tekintetet vettem a nézőtérre és a színpadra.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Október 30-án. Buza tavaszra 11.13 pénz 15.— áru, őszre 10.85 pénz, 10.90 áru. — Tengeri 1892 máj. — jun. 6.14 pénz, 6.16 áru. Zab tavaszra 6.49 pénz, 6.52 áru, őszre 6.50 pénz, 6.55 áru. — Káposztarepcze aug.—szept. 14.— pénz, 14.1/2 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 29.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli sulyban) 43.—44.—. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg-sulyban) 42.—43.—. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 43.—44.—. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg, sulyban) 46.—47.—. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) 45.—46.—. II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 43.—44.—. 7. Közép (páronként 220—280 klg, sulyban) 42.—43.—. 8. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 42.—43.—. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban) 44.—45.—. 10. Közép (páronként 220—260 klg, sulyban) 43.—44.—. 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 42.—44.—. Sertés létszám: október 27 napján volt készlet 133.855 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2106 drb.

Méhészeti kongresszus. A jövő évben tudvalevőleg Budapesten tartják meg a méhésztudományi vándorgyűlést, mely alkalommal méhészeti kiállítást is rendeznek. A kiállítás véd-

nökségére az orsz. méhészegyesület Bethlen András gróf földmívelésügyi minisztert, az elnöki tisztségre pedig Ráth Károly főpolgármestert kérte föl. A kiállításra vonatkozólag már készülődnek. A méhésztudományi egyesületek a jövő hó elején tartják bizottsági üléseiket e tárgyban, mely után egy közös értekezletre gyűlnek össze a »Köztelek« tanácsstermben, hol a végleges intézkedéseket fogják meghatározni.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

2222.

kr. 891.

Árverési hírdetményi kivonat.

A pladányi kir. Járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hajdúvármegye arvapenzára végrehajtható Szabó Pál és társai végrehajtást szenvedők elleni 297 frt 80 kr. tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. Törvényszék (a pladányi kir. jbiróság) területén levő pladány község határában fekvő a pladányi 679 sztjkvben A. I. 8—12 sor, 3600/b. 4239/a. 4848/b. 5438/a. 3771/b. hrsz. alatt foglalt ingatlanok Szabó Pál, István, Rochlitz Kamil és neje Soós Erzsébet nevében álló 3/4 részre az árverést 547 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi november hó 30. napján délelőtt 8 órakor ezen telekkönyvi hatóság árverési csarnokában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 54 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijel-

ölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt P.-Ladányban, a kir. Jbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1891. évi Augusztus 31-dikén.

László
kir. albiró.

GYENES LAJOS női divat raktára

DEBRECZEN, FÖTÉR.

Ajánlja:

Női ruhaszöveteket és díszeket,

JÓ MOSÓ VELEZEKET,

rövidárukat,

Francia- és Hauschild-pamutokat,

Jäger kötő gyapjukat

Himalay, berliner és selyem kendőket

Férfi fehérneműeket

459.

és

2.

nyak-kendőket.

Mintákat kívánatra bérmentve küld.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becsés tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívántató

ércz, fa és mindennemű

behuzott, egyszerű és diszes koporsók,
halotti kellékek, gázskocsik, legszebb kivitelben,

a gázszelő felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörekvésem leendő mindig a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Hullaszállítás minden irányban.

Ércz, mű, és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. Junius hó.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY

468

2

NŐI DIVAT TEREM.**Kunz József és Társa**

czégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség
becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a

legujabb divatkelemék

dus választékban raktárra érkeztek,
melyekből kivánatra saját ujonnan beren-
deztet divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakkép-
zett erők által izlésteljesen és jutányosan
állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

413 **nagy raktárunk** —14

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

JUTÁNYOS

szabott áron

kaphatók

SZABÓLAJOSFIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

Kasan, Flanell, Moldon,

Legujabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELEMÉK,

színes és fekete selymek,

Mosó velezek,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

selyem- és haraszt-kendők,

Gyermek tricót-öltönyök,

Normal, gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,

Ujjasok és nadrágok,

Téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTÓKBAN,

Takarók és lópokrócokban.

401 51

ad: 9101.

1891.

Árlejtési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város által előállítandó honvédségi laktanyák építés munkáinak felvállalására írásbeli zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

1. Ezen építés munkáira következő összegek vannak előirányozva:

1. Föld és kőműves munkára	—	—	—	173,428	frt	43	kr.
2. Kőfaragó munkára	—	—	—	3,719	»	71	»
3. Ácsmunkára	—	—	—	66,356	»	60	»
4. Vasgerendák és öntött vasneműek szállítására	—	—	—	8,477	»	42	»
5. Falkötő vasak és vastartó gerenda kapcsok	—	—	—	3,098	»	34	»
6. Aszfalt elszigetelő lemezek szállítására	—	—	—	1,863	»	84	»
7. Bádigos munkára	—	—	—	9,143	»	44	»
8. Árnyékszék berendezési munkára	—	—	—	835	»	—	»
9. Cement beton és granittó	—	—	—	6,601	»	79	»
10. Asztalos	—	—	—	12,375	»	14	»
11. Padozat	—	—	—	11,222	»	22	»
12. Lakatos	—	—	—	12,416	»	70	»
13. Mázoló és szobafestő	—	—	—	4,717	»	14	»
14. Üveges	—	—	—	1,723	»	08	»
15. Kályhák szállítása	—	—	—	3,889	»	50	»

Mindössze: 320,368 frt 35 kr.

A fent elősorolt munkák akár együttesen, akár külön-külön adatnak ki.

Bánatpénzül a felvállalni szándékolt munkára előirányzott összegnek 5%-ja akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirokban az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatban határozottan kijelölendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja, — a borítékon kiírandó azon munka neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az építési tervek, költségcsatolások és vállalati feltételek a város mérnöki hivatalában megtekinthetők, esetleg utóbbiak a mérnöki hivatalban átvehetők és kivánatra megküldetnek.

Az ajánlatok december hó 10-ik napjának délutáni 5 órájáig a polgármesteri hivatalhoz benyújtandók, melyek is a városház nagytermében folyó évi december hó 11-ik napján d. e. 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, vagy kellő bánatpénzzel felszerelve nem levő távirati és oly ajánlatok, melyekben kétséget ébreszthető kifejezések fordulnak elő. — figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beküldött ajánlatok közül tetszés szerint választhasson, esetleg a körülmények szerint új pályázatot hirdessen, vagy a munkák biztosításáról más módon intézkedhessék.

Debreczen, 1891. október 19-én.

472 3—3

A városi tanács.**Üzlethelyiség változtatás.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

bőr, pókróc, szőnyeg, szeredás és kötél-áru

KERESKEDÉSEMET

a »Bika« helyiségéből **nagy-hatvan-utca 1099. számú házhoz áthelyeztem.**

»A ki lovát kiméli, lópokrócot vegyen neki, meletet.«

Midőn tehát a t. gazda urak figyelmét a kitűnő gyártmányokra kiterjeszteni bátorkodom, továbbra is ajánlva magamat a nagyérdemű közönség pártfogásába, vagyok

tisztelettel

Mayer Ferencz.

450

12—4

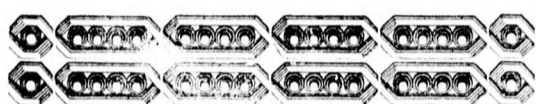
 SZÖNYEGEK,

függönyök, ágy- és asztal-terítők

 nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

401. 38.

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCZA

Teljes

MENYASSZONYI KELENGYÉK

legszebb monogramokkal.

456.

4.

Benzolinar a legjobb peccsttisztító-szer.

Benzolinar törv. védve, valóban kitűnő szer a kényes szövet vagy színben ejtett foltok ellen; drága bársony, selyem, posztó mosáshoz s egyenruhákön hajtókát, arany elafántesont stb. kitisztításához.

Benzolinar nélkülözhetlen minden háznál.

Benzolinar kapható minden fűszerkereskedésben, darabja 60 kr.

Chem. Fabrik Wilh. Roloff Leipzig.

Főképviselője Osztrák-Magyarországban:

LEOPOLD & FRANZ REINER

346 15-2

gyógy-fűszerüzlete, Budapest, király-utca 41. szám.

Értesítés.

Van szerencsém a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletembe a legkitűnőbb gyártmányu

AGYAG- és MAJOLIKA-KÁLYHÁKAT

bevezettem és egy nagyobb szabásu **felállított** mintakályha, valamint készlet-raktár fölött rendelkezem.

Tekintve, hogy gyárosom a **legügyesebb** és legmegbízhatóbb kályhaszerelőjét bocsájtotta rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőim igényeinek tökéletesen megfelelhettek.

Midőn a t. építész urakat és a n. é. közönséget

AGYAG-KÁLYHA RAKTÁRAM

megtekintése céljából tisztelettel meghívom, egyuttal felhívom becses figyelmöket legdusabban felszerelt **vas-kályha raktáramra**, fa, szén és kokszt fűtésre.

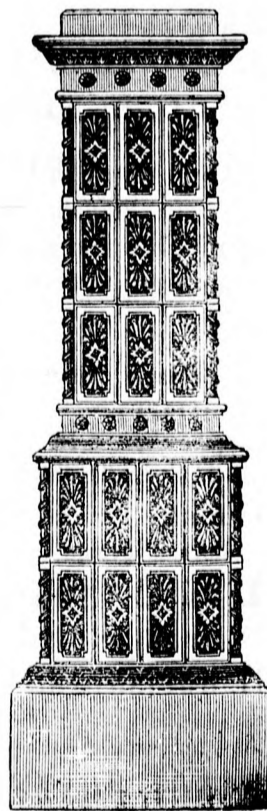
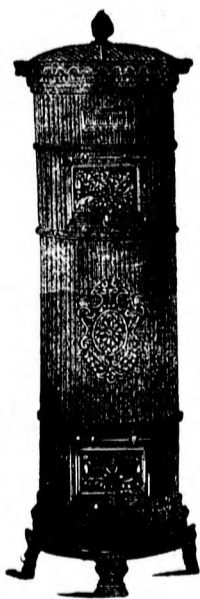
Képes árlapok bérmentve. Tisztelettel

402 100

Tóth Gyula

Debreczen, városház sarkán.

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA.

Nyomatott a „Debreczen» nyomda-részvénytársaságnál, 1891.